

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία

04 / 22

24 Ιανουαρίου 2023

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Προοπτικές εμπέδωσης της θετικής δυναμικής μέσα σε προκλήσεις

Σημαντικοί θετικοί παράγοντες

- Συσσωρευμένο ανθρώπινο και κεφαλαιακό δυναμικό
- Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
- Δημόσιο χρέος σε σταθερό επιτόκιο

Το εξωτερικό περιβάλλον πιέζει εξαγωγές και επενδύσεις

- Άνοδος επιτοκίων και επιβράδυνση δραστηριότητας
- Αβεβαιότητα προσδοκιών και μεταβλητότητα αγορών

Προβληματισμός για εμπορικό ισοζύγιο και πληθωρισμό

- Χαμηλή ανταγωνιστικότητα
- Υψηλός δομικός πληθωρισμός
- Χαμηλή ένταση ανταγωνισμού

Κρίσιμη η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας

- Διεύρυνση επενδυτικής βάσης
- Ρευστότητα σε αγορά ομολόγων και τράπεζες

Αποτελεσματική δημοσιονομική πολιτική

- Κρίσιμη η ευστάθεια του ισοζυγίου
- Θετικές εξελίξεις στην πλευρά των φόρων
- Επιδοματική πολιτική και επιδράσεις

Αβεβαιότητες στο Ευρωπαϊκό περιβάλλον

- Ενεργειακή κρίση, πληθωρισμός, ρωσική εισβολή
- Πορεία προς δημοσιονομική ολοκλήρωση;

Διεθνές περιβάλλον: επιβράδυνση το γ' τρίμηνο του 2022

- **Επιβράδυνση της παγκόσμιας ανάπτυξης το γ' τρίμηνο**, υπό την επίδραση του **ενεργειακού κόστους** και της **νομισματικής σύσφιξης**.
 - Ανάπτυξη 2,3% σε Ευρωζώνη (από 4,1%), 1,9% στις ΗΠΑ (από 1,7%), 2,5% (από 3,3%) στις χώρες ΟΟΣΑ.
 - Εξαίρεση η επιτάχυνση κατά 3,9% στην Κίνα (από 0,4%).
- **Πληθωρισμός** στις χώρες του ΟΟΣΑ υποχώρησε οριακά στο 10,3% τον Νοέμβριο από το μέγιστο επίπεδο 39 ετών που καταγράφηκε τον Οκτώβριο (10,7%) του 2022
 - Υποχωρούν σταδιακά οι διεθνείς τιμές των ενεργειακών εμπορευμάτων.
 - Οι κεντρικές τράπεζες αυξάνουν συστηματικά τα επιτόκια, η ΕΚΤ έχει προβεί σε 4 διαδοχικές αυξήσεις στο β' εξάμηνο του 2022, σωρευτικά κατά 250 μ.β..
 - Εξακολουθεί να μαίνεται ο **πόλεμος στην Ουκρανία** με τη διάρκειά του να παραμένει αβέβαια.
- Πρόβλεψη ΟΟΣΑ για **παγκόσμια ανάπτυξη 2,2% το 2023** από 3,1% το 2022.
- Η ΕΚΤ προβλέπει οριακή ανάπτυξη στην Ευρωζώνη το 2023 (+0,5%) και επιτάχυνση το 2024 (+1,9%). Η πληθωριστική πίεση αναμένεται ισχυρή και το 2023.

Διεθνές περιβάλλον: προκλήσεις μεσοπρόθεσμα

Προκλήσεις παγκοσμίως

- Αβεβαιότητα ως προς την ένταση και διάρκεια των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία σε ενεργειακή επάρκεια, επίπεδο τιμών
- Αναχαίτιση πληθωριστικών πιέσεων χωρίς την πρόκληση ύφεσης
 - Ανάγκη για συντονισμό νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής με στόχο την ισορροπία μεταξύ σταθερότητας τιμών και στοχευμένων μέτρων στήριξης
 - Σφιχτότερη νομισματική πολιτική (FED, EKT) → ορατή η αρνητική επίδραση στη ζήτηση → αύξηση επιτοκίων με βραδύτερο ρυθμό στο εξής
- Έξαρση της πανδημίας σε Κίνα με χαλάρωση της πολιτικής μηδενικών κρουσμάτων

Προκλήσεις στην Ευρώπη

- Διαφοροποίηση πηγών ενέργειας και ενεργειακή ασφάλεια μεσοπρόθεσμα
- Δημόσια διαβούλευση για την αναθεώρηση των δημοσιονομικών κανόνων
- Επιδράσεις σύσφιξης νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και άνοδος κόστος δανεισμού
- Αποτελεσματική αξιοποίηση Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης

Ελλάδα γ' τρίμηνο 2022: Χαμηλότερη των προσδοκιών η εγχώρια ανάκαμψη

Πραγματικό ΑΕΠ γ' τρίμηνο 2022: +2,8% y/y

Σημαντική επιβράδυνση, (από +7,1% y/y στο β' τρίμηνο), επίδραση υψηλότερης βάσης σύγκρισης

**Ανθεκτική ιδιωτική
κατανάλωση**
(ιδιωτική +6,2% y/y,
δημόσια -2,9% y/y)

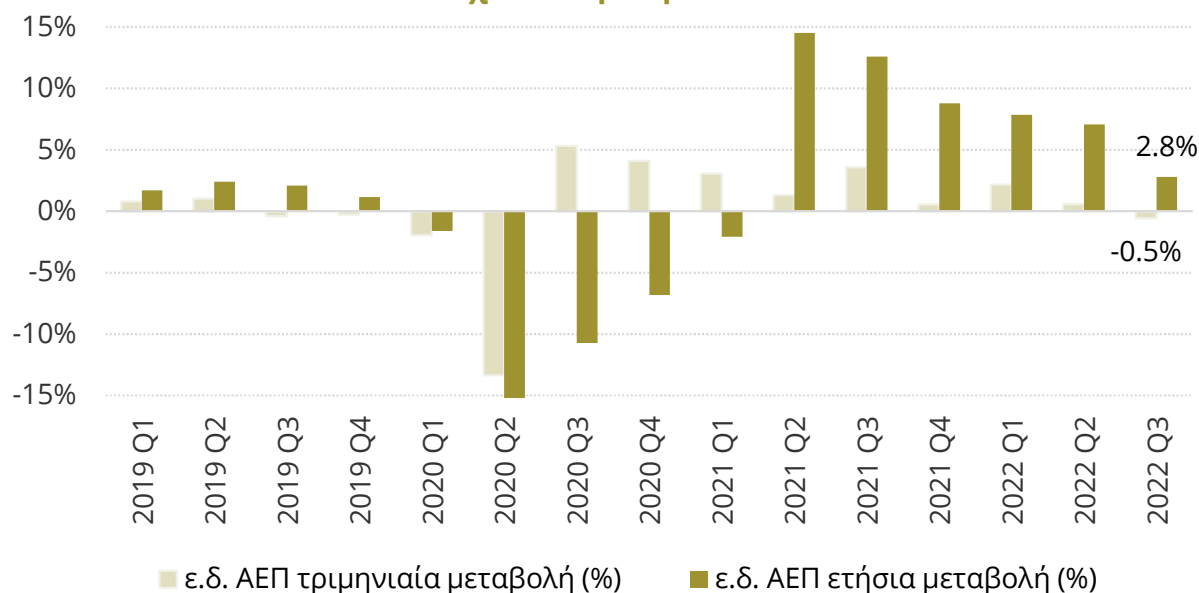
**Στασιμότητα
εξαγωγών**
(+0,9% y/y, με
υπηρεσίες +3,0% y/y)

**Σημαντική άνοδος
επενδύσεων**
(+12,3% y/y)

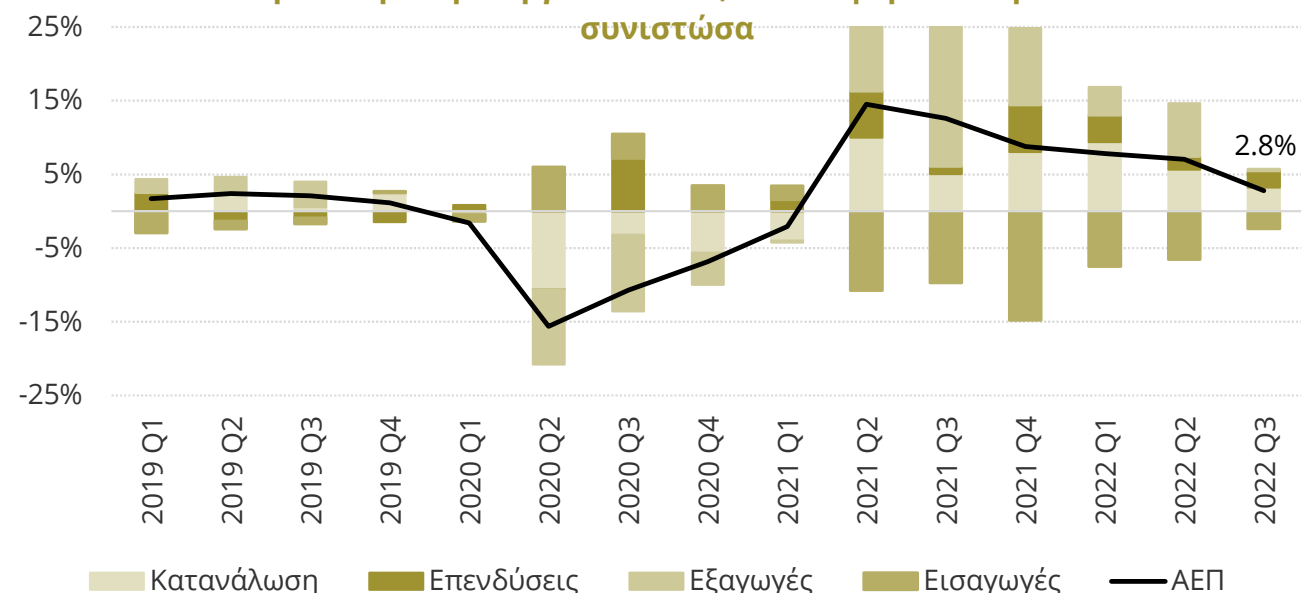
**Επιβράδυνση
εισαγωγών**
(+5,2% y/y)

**Διαχρονικά υψηλή
εξωστρέφεια**
(82% του ΑΕΠ)

Εποχικά διορθωμένο ΑΕΠ

Ετήσια % μεταβολή για ε.δ. ΑΕΠ, συνεισφορά σε π.μ. ανά συνιστώσα

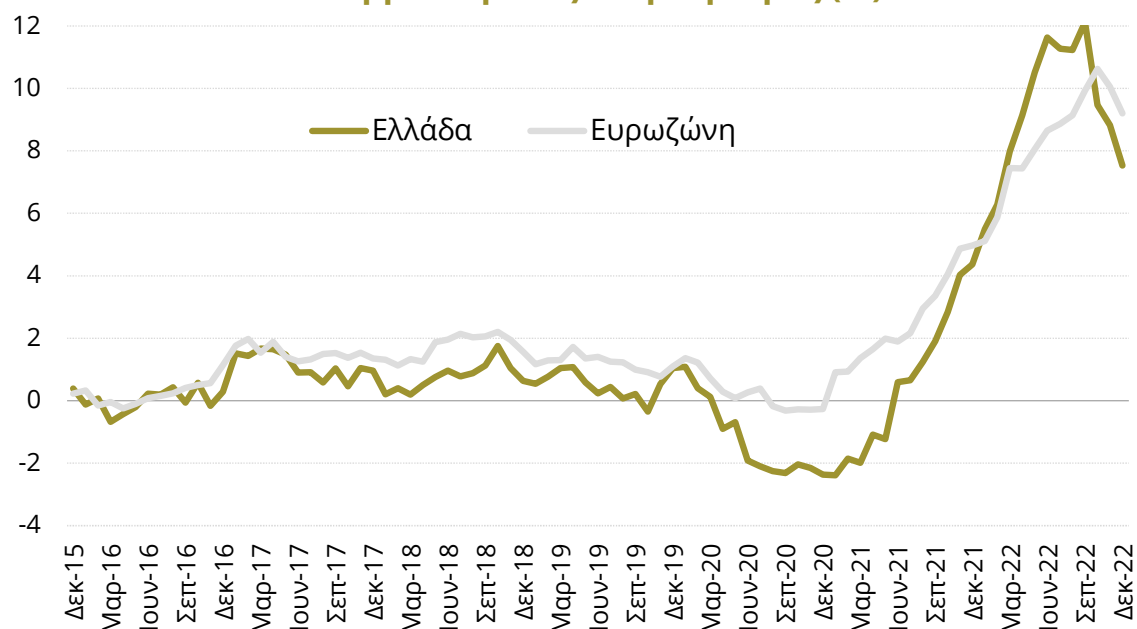
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

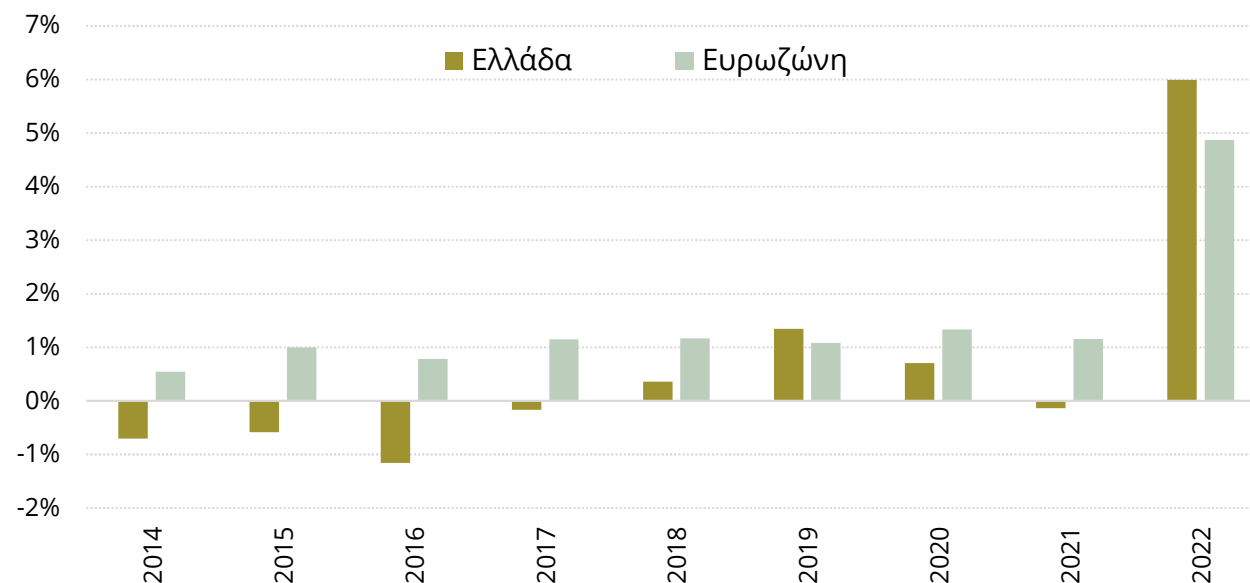
Ιστορικό υψηλό πληθωρισμού 28-ετίας το 2022 στο 9,6%, κυρίως λόγω τιμών των ενεργειακών αγαθών

Εναρμονισμένος Πληθωρισμός (%)

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

ΕνΔΤΚ χωρίς ενεργειακά προϊόντα με σταθερούς φόρους (Ιαν. - Νοε.)

Ευρωζώνη: Υψηλό 25-ετίας επίπεδο πληθωρισμού το α΄ ενδεκάμηνο του 2022, 8,4% από 2,6% ένα χρόνο πριν.

Ελλάδα: Επιβράδυνση ενίσχυσης εγχώριου Δείκτη Τιμών 7,2% τον Δεκέμβριο από 8,5% τον Νοέμβριο.

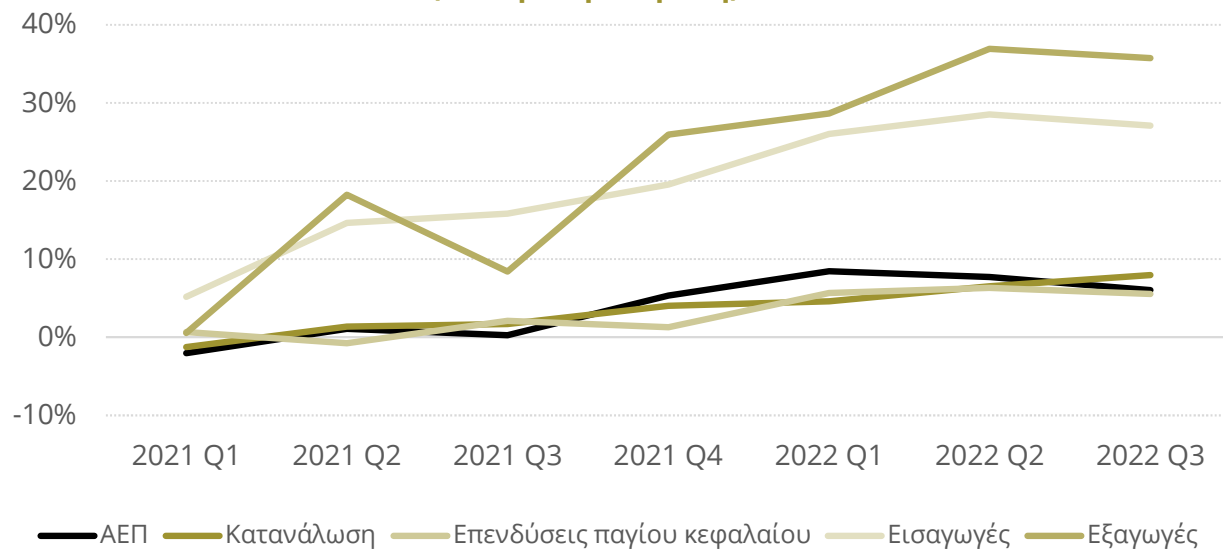
- Για το σύνολο του 2022: Ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ +9,3%, έναντι 0,6% το 2021.
- Για την περίοδο Ιαν- Νοε: Ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ +9,4%, έναντι 0,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2021 από αυξητική επίδραση ενεργειακών αγαθών (3,4%) και λοιπών αγαθών (6,2%). Οριακά αρνητική επίδραση από έμμεσους φόρους (-0,1%).

Δείκτης Τιμών Παραγωγού (Ιαν. - Νοε. 2022): Ισχυρή άνοδος 37%, κυρίως λόγω ενεργειακών αγαθών, έναντι ανόδου 12,3% ένα έτος πριν.

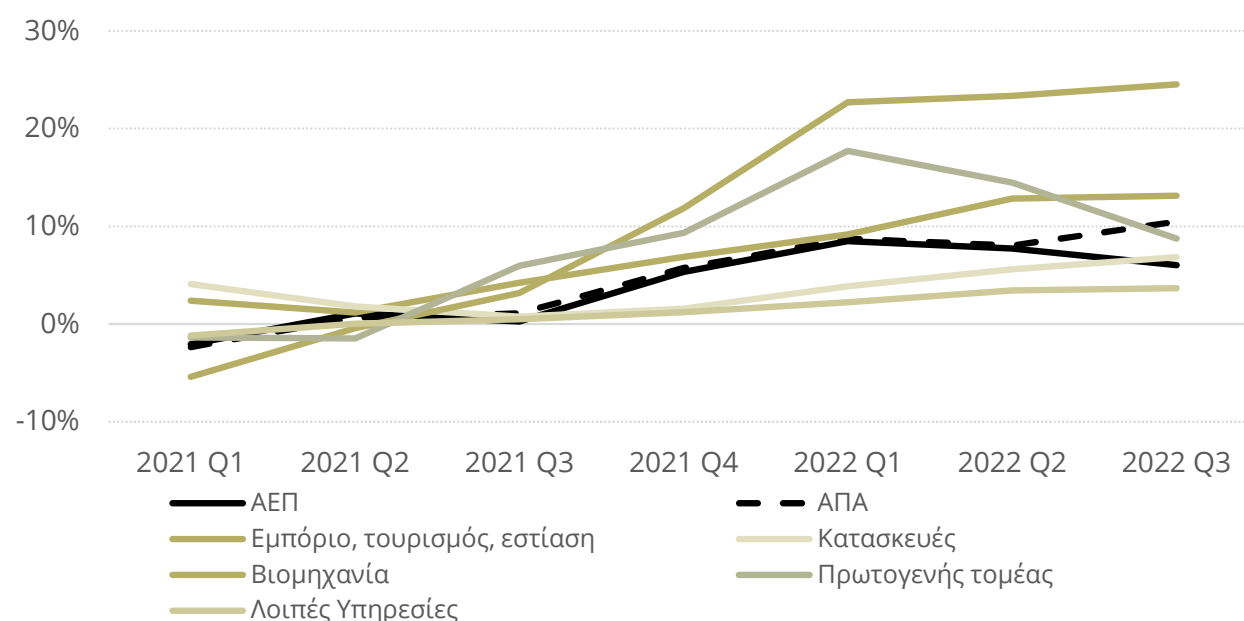

Πληθωριστικές πιέσεις το 2022, ανά συνιστώσα ΑΕΠ: πολύ υψηλός δείκτης αποπληθωρισμού των εξαγωγών

Δείκτες αποπληθωρισμού ανά συνιστώσα δαπάνης του ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή)

Δείκτες αποπληθωρισμού ανά κλάδο παραγωγής του ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή)

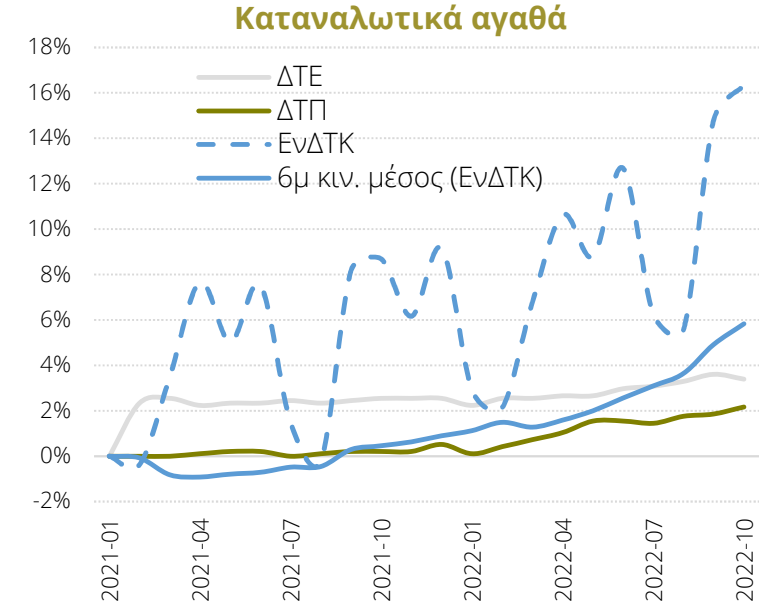
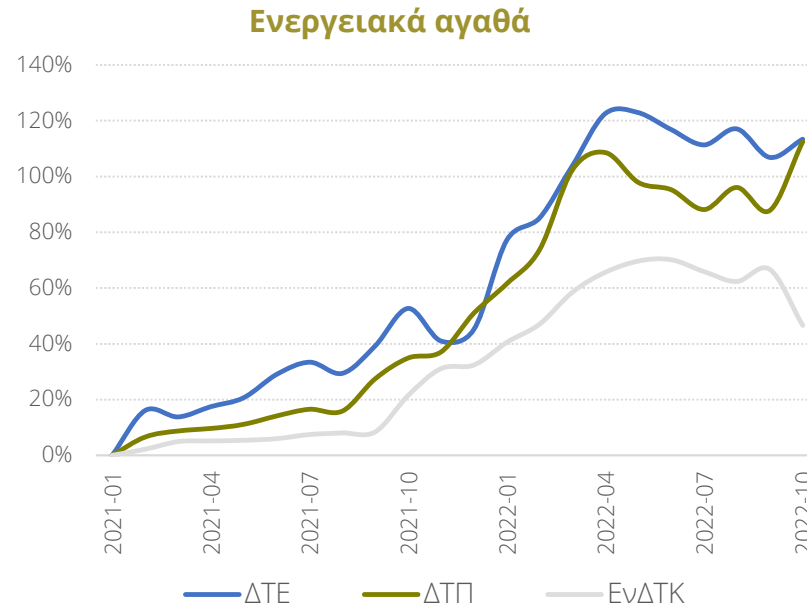
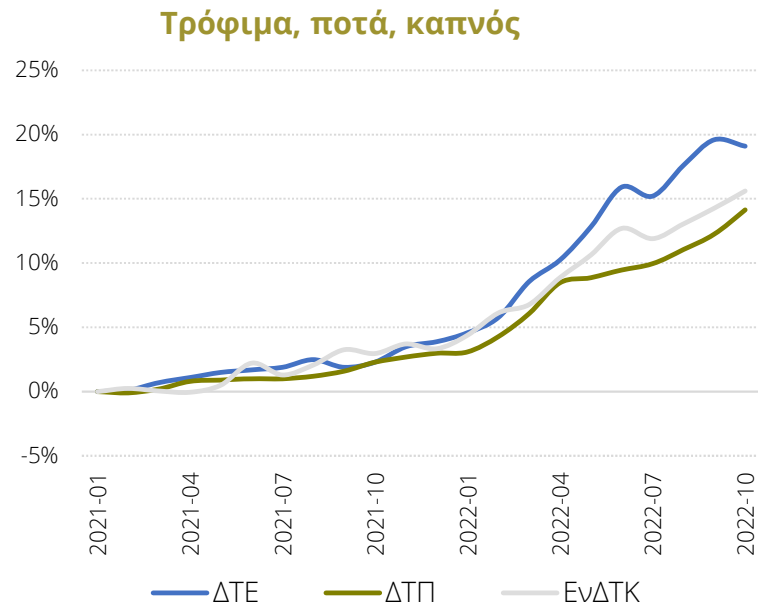

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Κλιμάκωση του λεγόμενου «εισαγόμενου» πληθωρισμού, με τους δείκτες αποπληθωρισμού των εισαγωγών και των εξαγωγών να **υπερβαίνουν τους αντίστοιχους δείκτες της κατανάλωσης και των επενδύσεων** παγίου κεφαλαίου, αλλά και τους **αντίστοιχους δείκτες του μ.ό. της Ευρωζώνης**.
- Σταθερή **απόκλιση παρατηρείται και μεταξύ των δεικτών αποπληθωρισμού των εισαγωγών και εξαγωγών**, με την πίεση των τιμών να είναι σταθερά μεγαλύτερη στις τελευταίες, μια από τις βασικές συνιστώσες της εγχώριας ανάπτυξης.
- Από την πλευρά της παραγωγής, ο **κλάδος της βιομηχανίας** φαίνεται να συμβάλλει περισσότερο στην πληθωριστική πίεση από τα τέλη του 2021.
- Σημαντική συμβολή καταγράφουν επίσης ο **πρωτογενής τομέας** και οι **υπηρεσίες «εμπόριο, τουρισμός, εστίαση»**, οι οποίες αφορούν ένα μεγάλο μερίδιο της εγχώριας παραγωγικής διαδικασίας.

Η άνοδος των τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) παραμένει σημαντικά ηπιότερη των τιμών εισαγωγών (ΔΤΕ) και παραγωγού (ΔΤΠ) σε τρόφιμα, ποτά, καπνό και ενεργειακά προϊόντα

Πηγή: Eurostat, Σημείωση: Παρουσιάζεται η σωρευτική μεταβολή των δεικτών από 1/1/2021.

- **Τρόφιμα, ποτά, καπνός:** Σωρευτική ενίσχυση του ΔΤΕ, κατά 19,1% την περίοδο Ιαν. 2021 - Οκτ. 2022, με ΕνΔΤΚ και ΔΤΠ να ακολουθούν, με άνοδο 15,6% και 14,1%, αντίστοιχα. Θετική συσχέτιση με υστέρηση 2-3 μηνών μεταξύ τάσεων του ΔΤΕ και του ΕνΔΤΚ. **Η επίδραση στις τιμές καταναλωτή μετριάζεται από την ηπιότερη αύξηση των τιμών εγχώριας παραγωγής.**
- **Ενεργειακά αγαθά:** Ισχυρή ανοδική τάση για τον ΔΤΕ και τον ΔΤΠ, 113,4% και 112,5%, αντίστοιχα, στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα. Ηπιότερα ο ΕνΔΤΚ, 46,6%. **Οι εγχώριες πολιτικές αντιμετώπισης του ενεργειακού κόστους επιβραδύνουν την ισχυρή άνοδο των τιμών για τον καταναλωτή.**
- **Καταναλωτικά αγαθά:** Σωρευτικός ρυθμός αύξησης για ΔΤΕ, 3,4% και ΔΤΠ, 2,2% την ίδια περίοδο. Έντονες διακυμάνσεις, και σε υψηλότερα επίπεδα ο ΕνΔΤΚ (5,8%), με περιοδικότητα 6 μηνών. Το κόστος ενέργειας επιδρά έμμεσα στο κόστος παραγωγής, ασκώντας **πληθωριστικές πιέσεις στις τιμές του καταναλωτή ισχυρότερες από αυτές του αντίστοιχου ΔΤΠ και ΔΤΕ.**

Δημόσια οικονομικά: κοντά στον στόχο του 2022, πίεση για πρωτογενές πλεόνασμα το 2023

Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού Ιαν.-Νοεμ. 2022

- Έλλειμμα €5,6 δισεκ. (στόχος €6,8 δισεκ.)
- Πρωτογενές έλλειμμα €1,1 δισεκ. (στόχος €2,2 δισεκ.)

Βελτίωση σε σχέση με πέρυσι λόγω υψηλότερων εσόδων (+10,2%)

Υπέρβαση στόχου κυρίως από τις δαπάνες (-€823 εκατ.) αλλά και από τα έσοδα (+€288 εκατ.)

- Αύξηση στις περισσότερες κατηγορίες εσόδων σε σχέση με πέρυσι
- Ετεροχρονισμός πληρωμών εξοπλιστικών προγραμμάτων στις δαπάνες

Ισοζύγιο & Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)

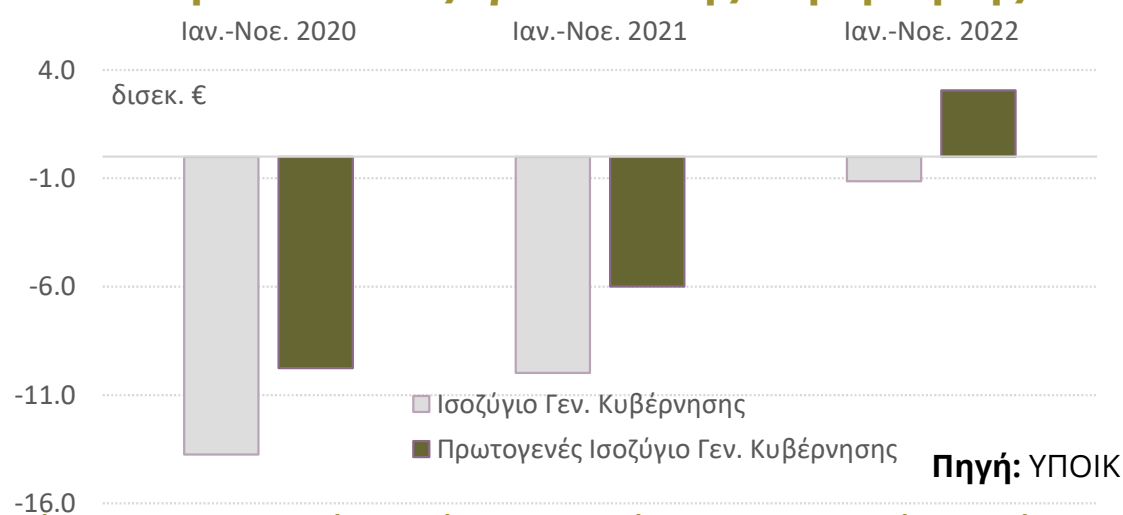
	2021	2022 (εκτ.)	2023 (στόχος)
Ισοζύγιο	-7,5%	-4,1%	-2,0%
Πρωτογενές Ισοζύγιο	-5,0%	-1,6%	+0,7%
Χρέος	194,5%	168,9%	159,3%

Κρατικός Προϋπολογισμός 2023 (στόχος)

- Έλλειμμα €7,8 δισεκ. ή -3,5% του ΑΕΠ
- Πρωτογενές έλλειμμα €0,8 δισεκ. ή -0,4% του ΑΕΠ

2023: εκλογικό έτος, πρώτο έτος που η Ελλάδα δεν θα βρίσκεται υπό στενή δημοσιονομική επιτήρηση μετά το 2010, καθώς και έτος στο οποίο αναμένεται η ανάκτηση επενδυτικής βαθμίδας. Η συνετή δημοσιονομική διαχείριση είναι συνεπώς κρίσιμη για τα επόμενα έτη.

Ταμειακό ισοζύγιο Γενικής κυβέρνησης

Μικτές τάσεις σε βραχυχρόνιους δείκτες δραστηριότητας, επιβράδυνση σε βιομηχανία και λιανεμπόριο

Βιομηχανία

- Ενίσχυση βιομηχανικής παραγωγής κατά 2,6% στο ενδεκάμηνο του 2022 (1,0% στην ΕΖ) αντί αύξησης κατά 10,2% το 2021
- Σημάδια επιβράδυνσης και αντιστροφή τάσης το τέταρτο τρίμηνο

Κατασκευές

- Άνοδος της παραγωγής στις Κατασκευές κατά 20,8% στο εννεάμηνο του 2022, αντί 6,1% στην ίδια περίοδο του 2021
- Αύξηση στην παραγωγή Οικοδομικών Έργων κατά 13,4% αντίστοιχης του 2021 (13,0%)

Τουρισμός

- Σε ιστορικό υψηλό τουλάχιστον δεκαετίας το γ' τρίμηνο του 2022 (+33,5% σε σχέση με το ήδη πολύ καλό γ τρίμηνο του 2021).
- Ετήσια αύξηση 62,3% στο εννεάμηνο του 2022 σε σχέση με 2021

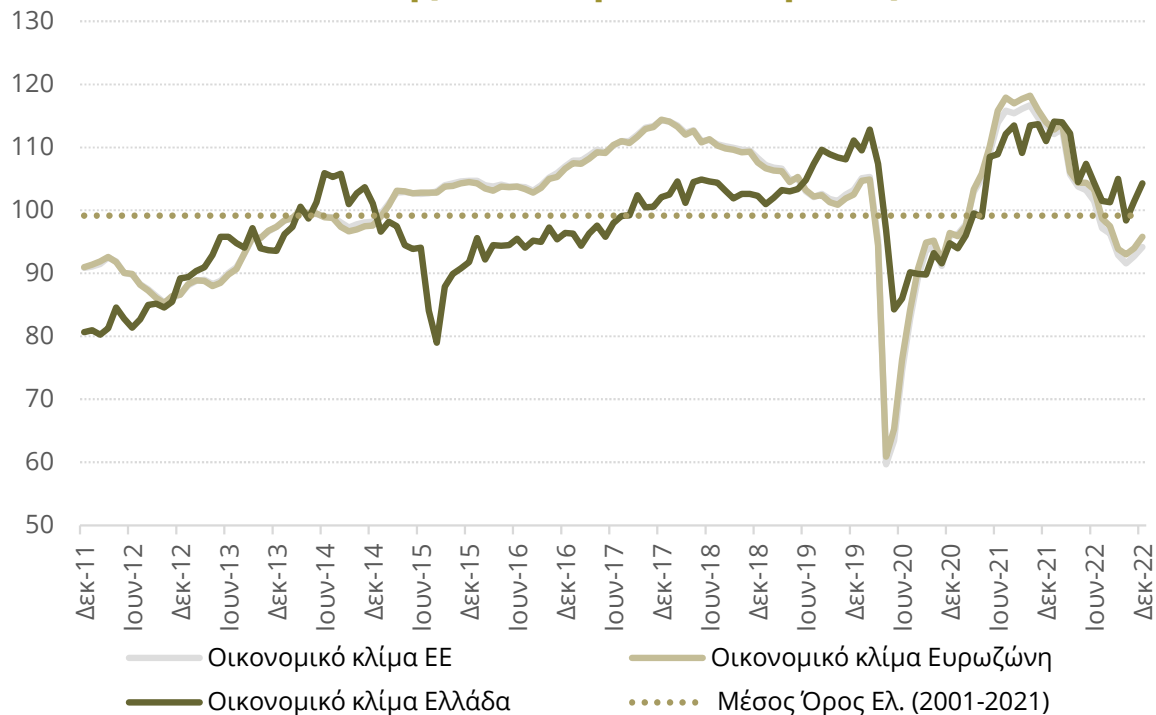
Λιανικό Εμπόριο

- Αύξηση 3,9% στον όγκο του Λιανικού Εμπορίου στο δεκάμηνο 2022 αντί ηπιότερης αύξησης κατά 2,5% το 2021.
- Αντιστροφή τάσης τον Οκτώβριο και επιδείνωση προσδοκιών στο σύνολο του 2022.

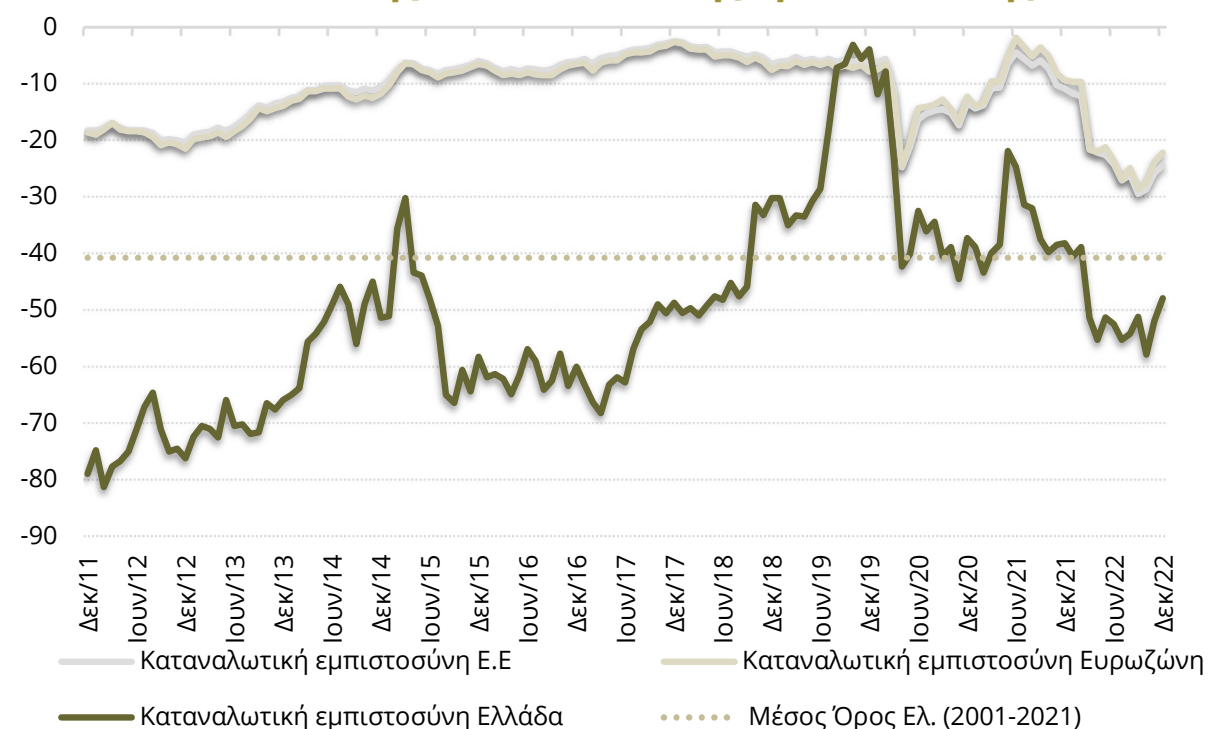

Μικρή εξασθένιση Οικονομικού Κλίματος το δ' τρίμηνο του 2022, αισθητά χαμηλότερα από πέρυσι

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

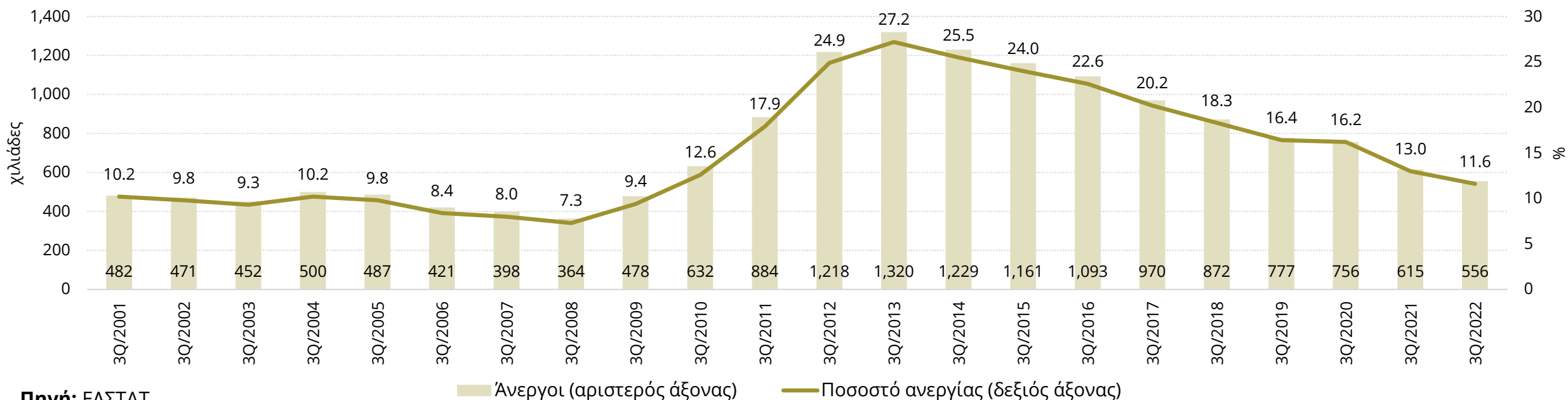
Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οριακή βελτίωση της Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης στα τέλη του 2022, σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα ωστόσο από την Ευρωζώνη.

Ηπιότερη μείωση του ποσοστού ανεργίας το γ' τρίμ. 2022

Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα

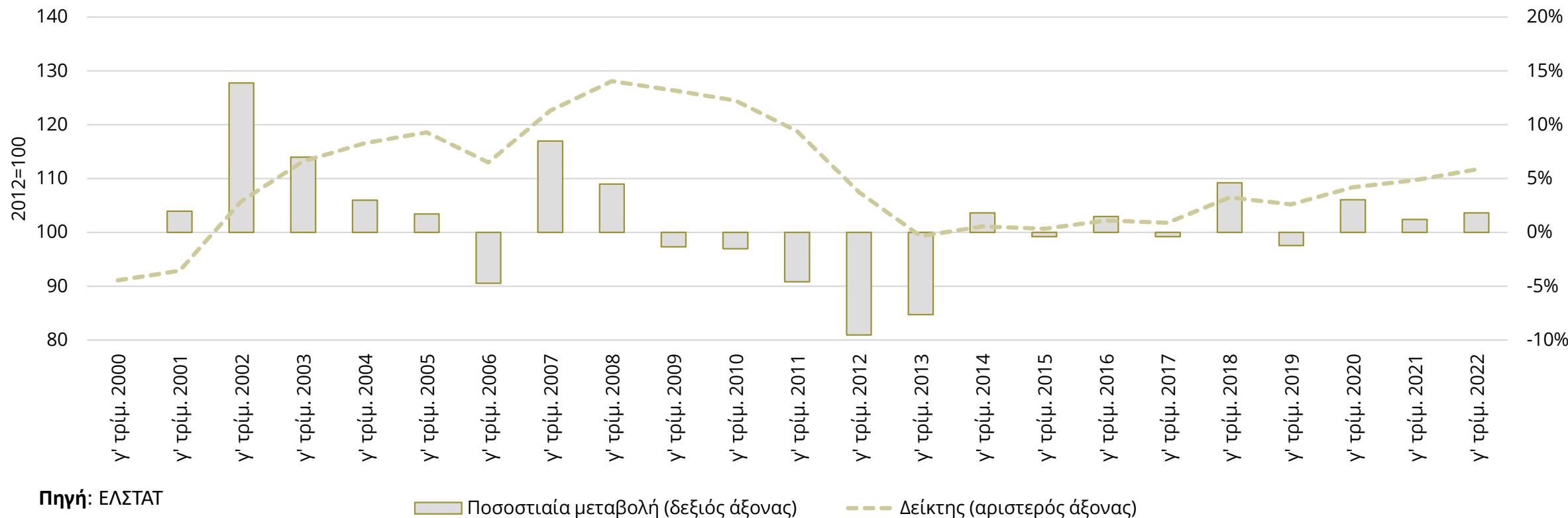
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 11,6% το ποσοστό ανεργίας το γ' τρίμ. του 2022 από 13,0% το γ' τρίμ. του 2021 και 16,2 το γ' τρίμ. του 2020.
- Αύξηση απασχόλησης σε 15 κλάδους. Ενδεικτικά: Εκπαίδευση (+36,6 χιλ.), Πρωτογενής τομέας (+20,3 χιλ.) Παροχή νερού-Επεξεργασία λυμάτων (+16,9 χιλ.).
- Μείωση απασχόλησης σε 5 κλάδους. Ενδεικτικά: Δημόσια διοίκηση (-15,5 χιλ.), Μεταφορά-Αποθήκευση (-10,0 χιλ.).
- Θετικό το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων στο ενδεκάμηνο 2022 (+64,0 χιλ.) αλλά χαμηλότερο συγκριτικά με το θετικό ισοζύγιο του ενδεκάμηνου του 2021 (+135,7 χιλ.).

Σταδιακή αύξηση του μισθολογικού κόστους

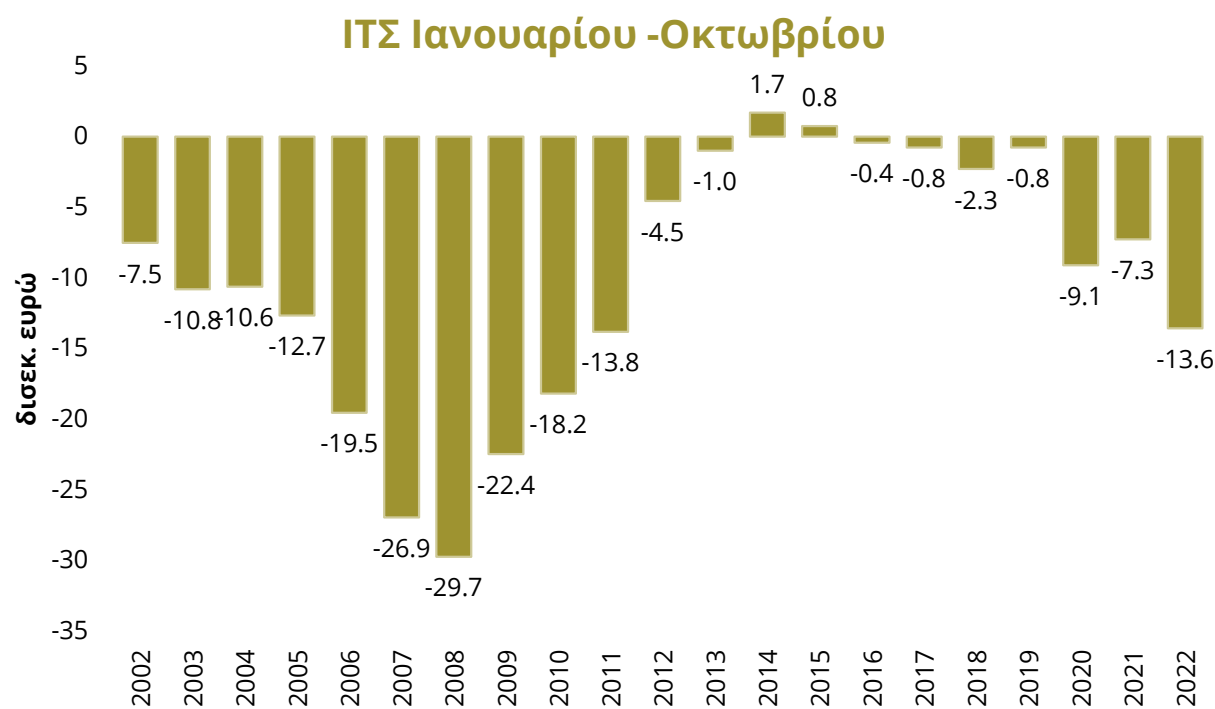
Εποχικά διορθωμένος δείκτης μισθολογικού κόστους

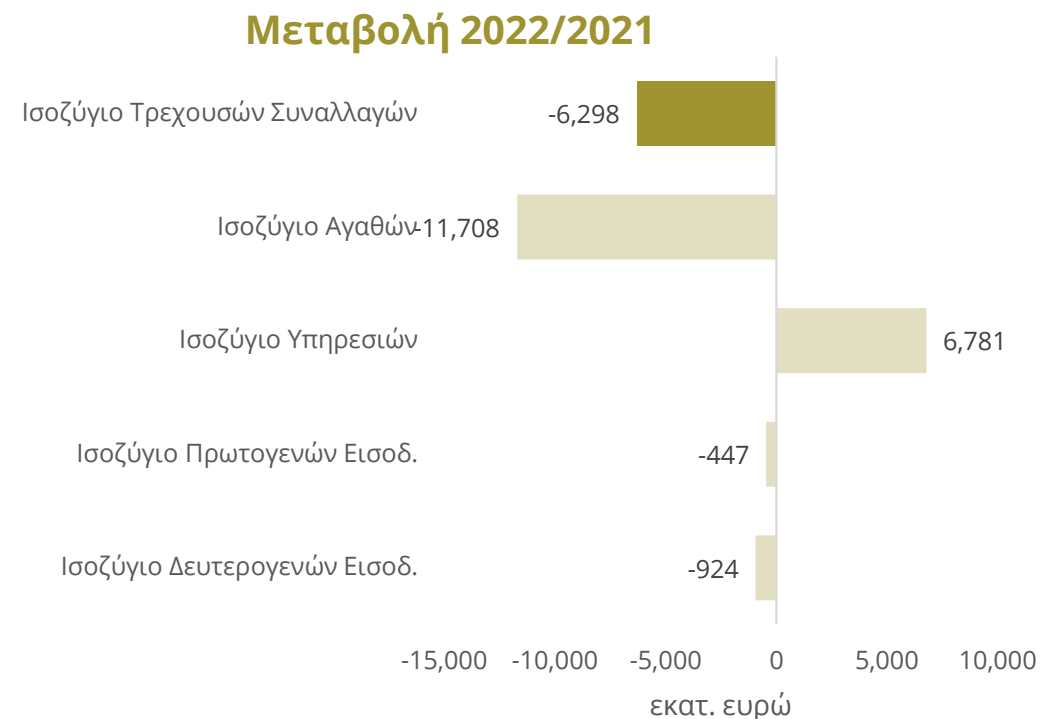
Το 1^ο τρίμ. 2022 αυξήθηκε ετησίως κατά 1,8%, συγκριτικά με το 1^ο τρίμ. του 2021, σε συνέχεια αύξησής του κατά 1,2% το 1^ο τρίμ. 2021

Στα €13,6 δισεκ. το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) την περίοδο Ιαν.- Οκτ. του 2022...

Πηγή: ΤτΕ

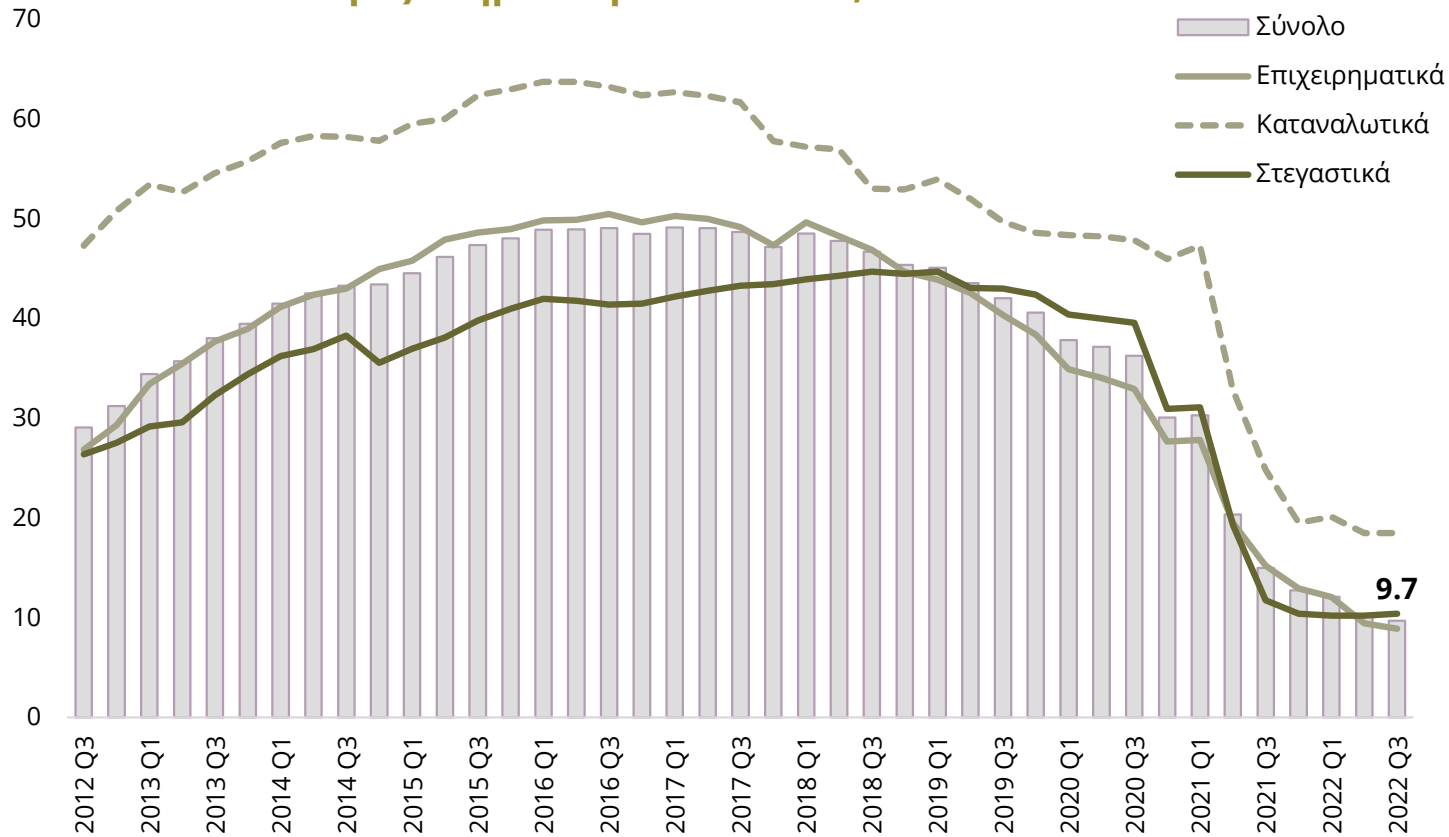
...σημαντικά αυξημένο, αγγίζοντας το 9,3% του ΑΕΠ σε κυλιόμενη 12-μηνη βάση.

- Διπλάσια σχεδόν αύξηση εισαγωγών έναντι εξαγωγών αγαθών,
- Το 50% των αυξημένων ροών στην αξία αγαθών αφορά καύσιμα.
- Ιστορικά υψηλό επίπεδο των εισπράξεων από μεταφορές (€19,5 δισεκ.).
- Σημαντική αύξηση των εισπράξεων από τουρισμό (+€7,0 δισεκ.), στο 97% του 2019.

Τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ) μειώθηκαν το γ' τρίμηνο σε μονοψήφιο ποσοστό των συνολικών δανείων των τραπεζών...

Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια, % του συνόλου

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδας

Σημ. Στοιχεία σε ατομική βάση, εντός ισολογισμού δάνεια (προ προβλέψεων) των Ελληνικών εμπορικών και συνεταιριστικών τραπεζών.

...για πρώτη φορά από τον Δεκέμβριο του 2009, ωστόσο παραμένουν σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας για την οικονομία, ενώ ο ρυθμός μείωσής τους φθίνει ή ακόμα και ανακόπηκε (στεγαστική πίστη).

Θετικές εξελίξεις: Ενίσχυση πιστωτικής επέκτασης προς τις επιχειρήσεις, επιτάχυνση στην αξιοποίηση του δανειακού σκέλους του «Ελλάδα 2.0»

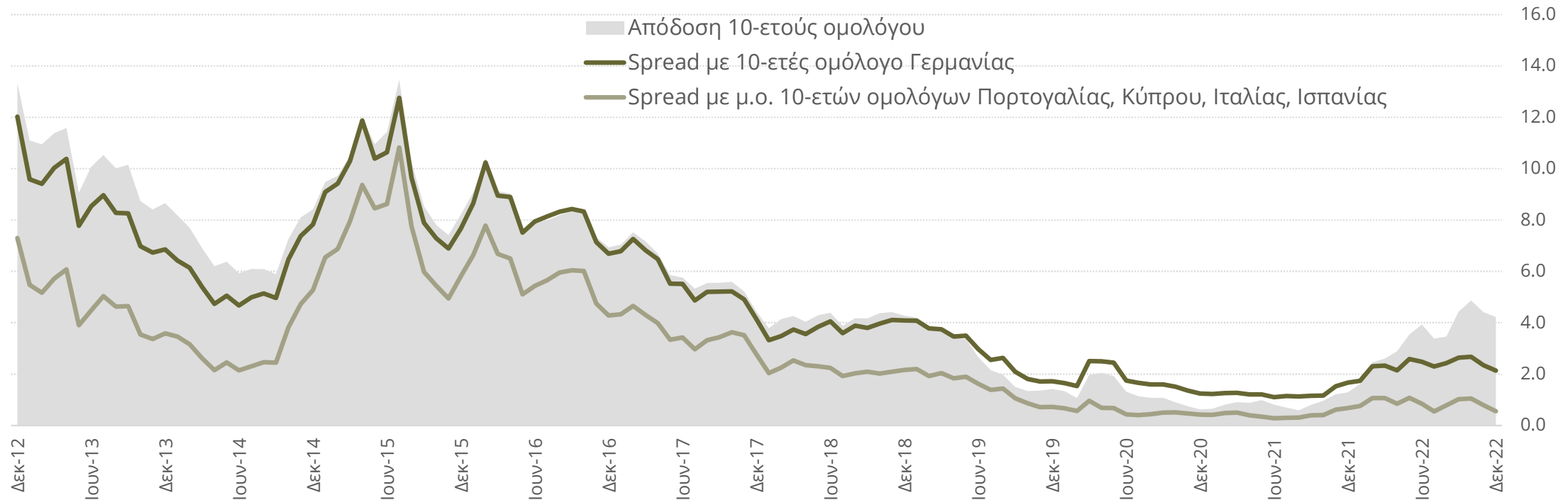
Αρνητικές εξελίξεις: Ανακοπή ανοδικής τάσης ιδιωτικών καταθέσεων, αύξηση κόστους δανεισμού, κίνδυνος για νέο γύρο ληξιπρόθεσμων οφειλών λόγω ενεργειακής κρίσης, πιστωτική συρρίκνωση προς τα νοικοκυριά

Προτεραιότητες: Συνέχιση βελτίωσης της ποιότητας του ενεργητικού και των ιδίων κεφαλαίων, αποτελεσματική εφαρμογή του πτωχευτικού κώδικα

Το κόστος νέου δανεισμού του δημοσίου κατέγραψε μικρή κάμψη τον Δεκέμβριο, έπειτα από τα υψηλά 5-ετίας τον Οκτώβριο...

Απόδοση και spread 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου (%)

Πηγή: ΕΚΤ

... στο 4,2% για το 10-ετές, ενώ η απόκλιση (spread) σε σχέση με το αντίστοιχο Γερμανικό σταθεροποιήθηκε λίγο πάνω από τις 200 μονάδες βάσης.

Μακροοικονομικές προβλέψεις 2023

Βασικό Σενάριο 2023

- Η οικονομία της Ευρωζώνης ακολουθεί το βασικό σενάριο της ΕΚΤ για ανάπτυξη 0,5% και πληθωρισμό 6,3%.
- Η υγειονομική κρίση δεν προκαλεί σημαντική διαταραχή στην οικονομική δραστηριότητα.
- Η γεωπολιτική αστάθεια σε ανατολική Ευρώπη και Μεσόγειο, συνεχίζεται σε παρεμφερή ένταση με αυτή του 2022.
- Απόκτηση επενδυτικής βαθμίδας το β' εξάμηνο του 2023 από τουλάχιστον ένα οίκο αξιολόγησης.
- Μικρή καθυστέρηση (1-2 τρίμηνα) στην εφαρμογή του Σχεδίου "Ελλάδα 2.0".
- Ελαφρά υψηλότερες δημόσιες δαπάνες σε σχέση με τον Προϋπολογισμό του 2023.
- Ο εισερχόμενος τουρισμός ακολουθεί τις επιδόσεις του 2019.

Εκτιμήσεις 2022

- **Ανάπτυξη:** ≈ 5,2%
- Ιδιωτική κατανάλωση: ≈ 7,7%
- Δημόσια κατανάλωση: ≈ -1,1%
- Επενδύσεις: ≈ 12,1%
- Εξαγωγές: ≈ 5,8%
- Εισαγωγές: ≈ 9,1%
- Ανεργία: ≈ 12,3%
- Πληθωρισμός: ≈ 9,6%

Προβλέψεις 2023

- **Ανάπτυξη:** ≈ 1,4%
- Ιδιωτική κατανάλωση: ≈ 0,8%
- Δημόσια κατανάλωση: ≈ -2,0%
- Επενδύσεις: ≈ 8,5%
- Εξαγωγές: ≈ 2,1%
- Εισαγωγές: ≈ 2,7%
- Ανεργία: ≈ 11,5%
- Πληθωρισμός: ≈ 4,0%

Κίνδυνοι και θετικές προοπτικές το 2023

Κίνδυνοι

- Δυσμενές σενάριο ύφεσης στην Ευρωζώνη το 2023
- Μη επίτευξη δημοσιονομικών στόχων σε σενάριο δυσμενέστερων μακροοικονομικών συνθηκών και πολιτικής αστάθειας
- Επιδείνωση στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και μακροοικονομική ανισορροπία
- Παρατεταμένη εκλογική περίοδος
- Συνέχιση γεωπολιτικής αστάθειας και κίνδυνος «θερμού» επεισοδίου
- Νέος γύρος ανόδου διεθνών τιμών ενεργειακών αγαθών στα τέλη του 2023
- Απώλεια ανταγωνιστικότητας λόγω υψηλότερου του μ.ό. της ΕΖ δομικού πληθωρισμού
- Περαιτέρω καθυστέρηση στην εφαρμογή μεταρρυθμίσεων του Σχεδίου "Ελλάδα 2.0"
- Νέα έξαρση ληξιπρόθεσμων οφειλών, λόγω ανόδου επιτοκίων και κόστους διαβίωσης

Θετικές προοπτικές

- Αύξηση των δημοσιονομικών εσόδων και μείωση δημοσίου χρέους
- Συστηματική ενίσχυση της εξωστρέφειας
- Χορήγηση επενδυτικής βαθμίδας
- Επιτάχυνση υλοποίησης δανειακού σκέλους στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και εφαρμογή μεταρρυθμίσεων
- Σταδιακή επανένταξη των «εξυγιασμένων» πρώην ΜΕΔ στο τραπεζικό σύστημα
- Δείγματα ανθεκτικότητας στην αγορά εργασίας
- Σχεδιασμός νέου πλαισίου δημοσιονομικών κανόνων στην ΕΕ

Ειδική μελέτη*

«Κυκλική Οικονομία:
Ευκαιρίες και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία»

*Μελέτη του IOBE (2022) που εκπονήθηκε για λογαριασμό της διαNEOσις. Διαθέσιμη [εδώ](#)

Υπόδειγμα κυκλικής οικονομίας – Ελαχιστοποίηση σπατάλης φυσικών πόρων σε κάθε στάδιο κύκλου ζωής των προϊόντων

- **Σχεδιασμός:** Διευκολύνει την επισκευή των προϊόντων
- **Παραγωγή:** Προωθεί τη χρήση δευτερογενών υλών, την ανακατασκευή προϊόντων και τον περιορισμό των αποβλήτων
- **Διανομή:** Περιορίζει τη σπατάλη ενεργειακών πόρων
- **Κατανάλωση:** Προωθεί την επαναχρησιμοποίηση και επισκευή των προϊόντων
- Στο **τέλος του κύκλου ζωής** προωθεί τη συλλογή τους με τρόπο που διευκολύνει την ανακύκλωση και τη δημιουργία δευτερογενών υλών προς χρήση στην παραγωγή νέων προϊόντων

Υπόδειγμα Κυκλικής Οικονομίας

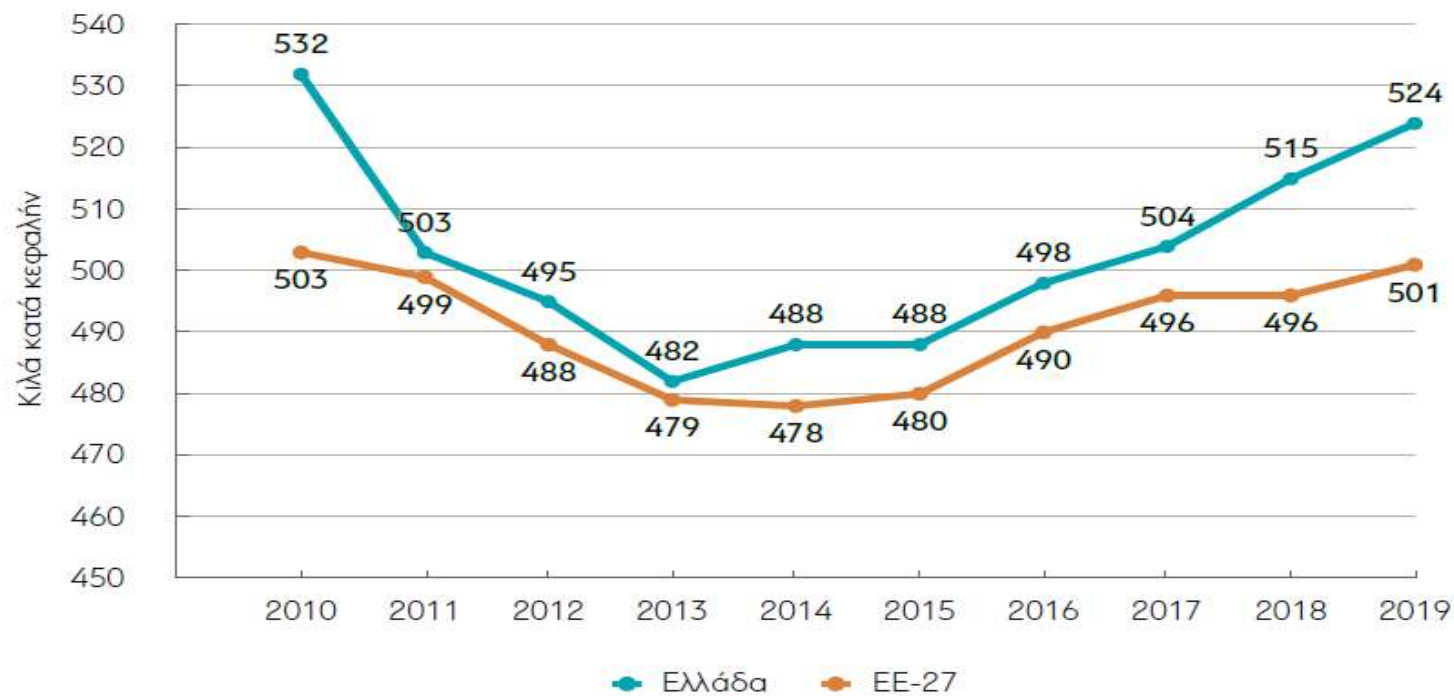
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014), Προς μια κυκλική οικονομία: πρόγραμμα μηδενικών αποβλήτων για την Ευρώπη, COM/2014/0398 final

Η μετάβαση από το γραμμικό στο κυκλικό υπόδειγμα παραγωγής δημιουργεί επιχειρηματικές και οικονομικές ευκαιρίες με σημαντικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη, αλλά και προκλήσεις για υφιστάμενες παραγωγικές και κοινωνικές δομές

Στην Ελλάδα περιορίζεται η συνολική κατανάλωση υλικών πόρων και η εγχώρια εξόρυξη...

Κατά κεφαλήν παραγωγή αστικών αποβλήτων, Ελλάδα και ΕΕ-27

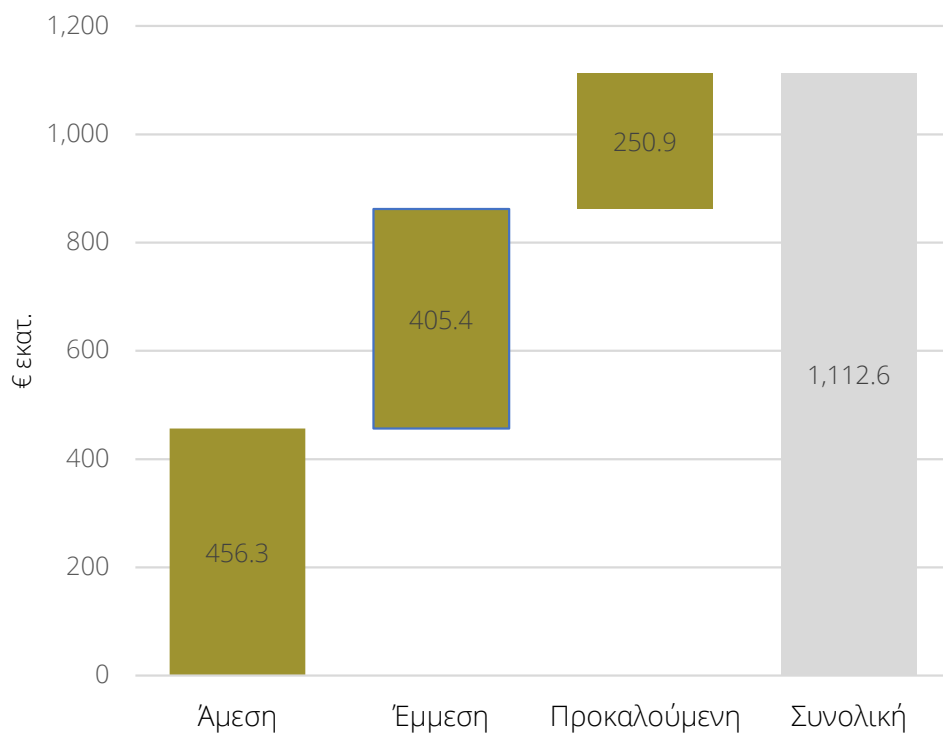
Πηγή: Eurostat.

...ωστόσο, η κατά κεφαλή παραγωγή αστικών αποβλήτων παραμένει υψηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ-27. Το μεγαλύτερο ποσοστό των αστικών αποβλήτων εξακολουθεί να οδηγείται στην ταφή. Μόλις στην 18η θέση η ελληνική οικονομία σε όρους κυκλικότητας.

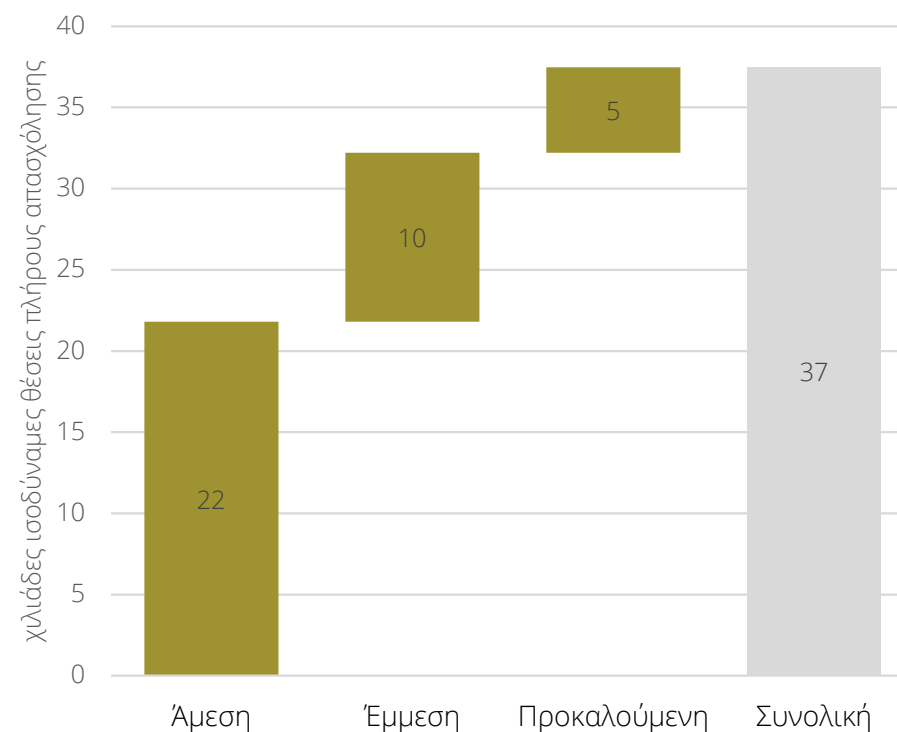

Εκτιμάται €1,1 δισεκ. όφελος για το ΑΕΠ από την υλοποίηση επενδύσεων για την ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας...

Συνεισφορά στο ΑΕΠ σε ορίζοντα οκταετίας από υλοποίηση επενδύσεων

Συνεισφορά στην απασχόληση σε ορίζοντα οκταετίας από υλοποίηση επενδύσεων

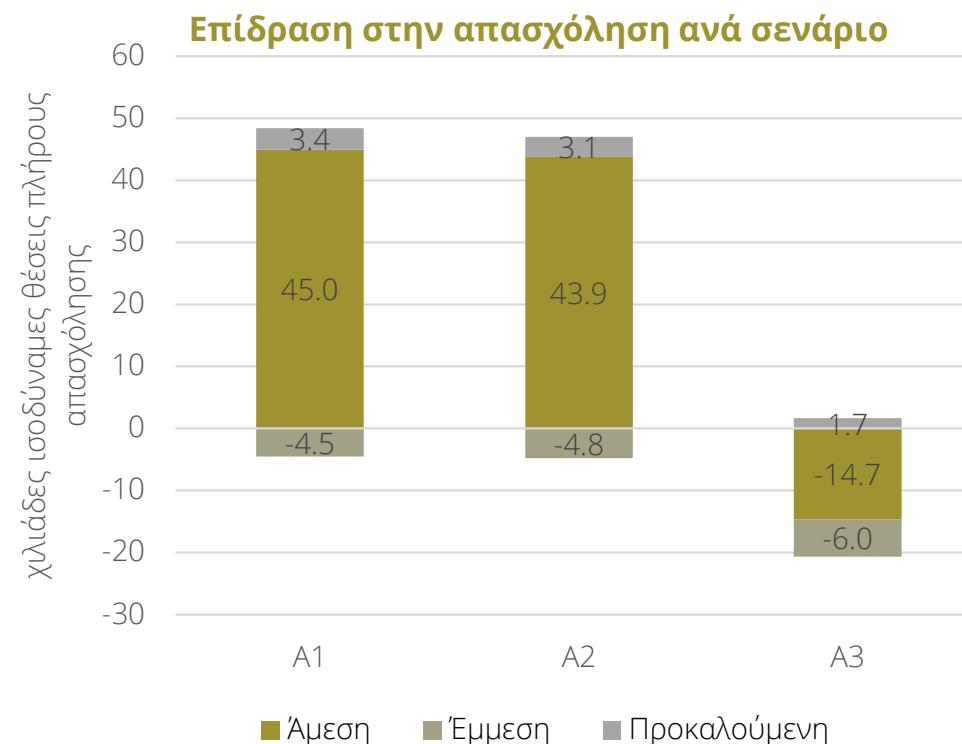
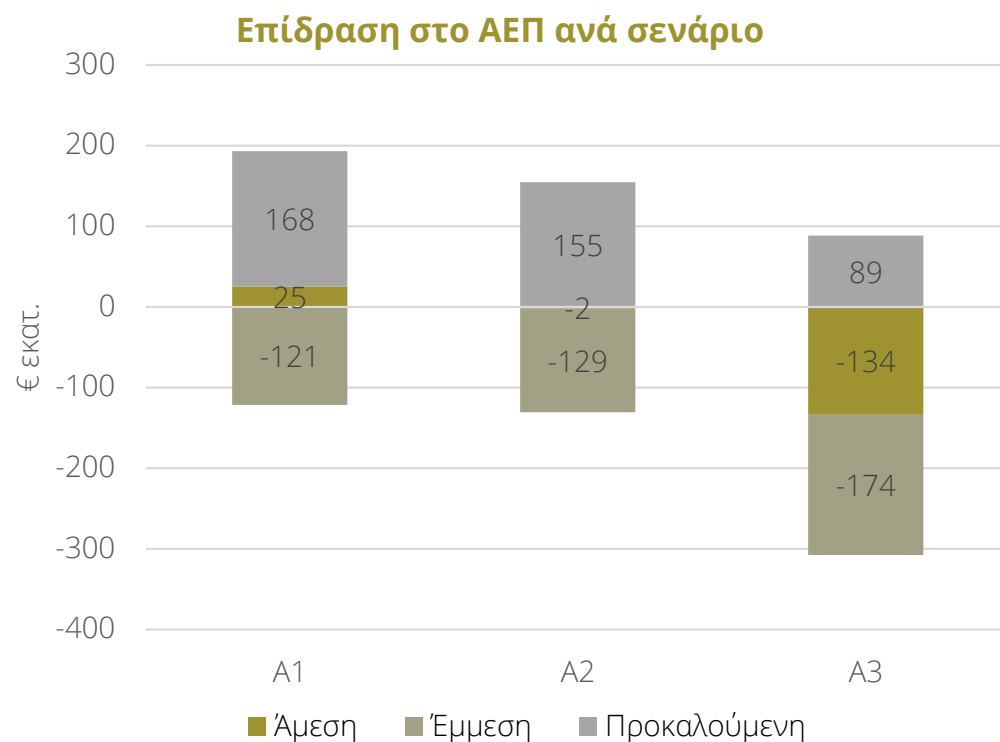

...με δημιουργία περίπου 37 χιλ. θέσεων εργασίας

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE (2022)

Έως και επιπλέον €70 εκατ. ΑΕΠ ως το 2030 και 44 χιλ. θέσεις εργασίας στην περίπτωση κάλυψης της ζήτησης για δευτερογενείς ύλες από την εγχώρια αγορά.

Απώλειες ως και κατά €220 εκατ. (ΑΕΠ) και 19 χιλ. λιγότερες θέσεις εργασίας αν η ζήτηση καλύπτεται αποκλειστικά από εισαγωγές. Το ύψος των εισαγωγών για κάλυψη της ζήτησης παραγωγικών κλάδων σε δευτερογενείς πρώτες ύλες καθορίζει και τον οικονομικό αντίκτυπο από τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία.

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE (2022)

Σημείωση: Τα τρία σενάρια A1, A2, A3 διαφέρουν ως προς τον τρόπο με τον οποίο καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες για ανακυκλωμένα/ανακτημένα υλικά και για υπηρεσίες επισκευών σε κάθε περίπτωση. Στο A1 η επιπλέον ζήτηση καλύπτεται εξ' ολοκλήρου από την εγχώρια αγορά, στο A3 καλύπτεται από εισαγωγές.

Προτάσεις πολιτικής για την κυκλική οικονομία

Παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής για την κυκλική οικονομία

Πλαίσιο και δείκτες παρακολούθησης της κυκλικής οικονομίας και καταγραφή ποσοτήτων αποβλήτων

Ενίσχυση λειτουργίας συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης και επιτάχυνση της δημιουργίας νέων για συλλογή και διαχείριση περισσότερων ρευμάτων αποβλήτων

Χρήση οικονομικών εργαλείων για τη βελτίωση της κυκλικότητας

Αναγκαίες επενδύσεις σε υποδομές διαχείρισης αποβλήτων και παραγωγής δευτερογενών υλών (έμφαση στη διαλογή και διαχωρισμό - τοπική αυτοδιοίκηση)

Ενίσχυση της χρήσης δευτερογενών υλικών από τη βιομηχανία

Απαραίτητη η στροφή σε βιώσιμη κατανάλωση - σημαντικός ο ρόλος της εκπαίδευσης

Επιτάχυνση της απορρόφησης των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων (ευρωπαϊκοί, εθνικοί)

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

@IOBE_FEIR

@iobe.foundation

@IOBE - Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (FEIR)